

Nätverket Unga För Tillgänglighets yttrande över remiss SOU 2021:70 Läromedelsutredningen (U2021/03589)

1. INNEHÅLLSFÖRTECKNING

2.	Inledning	1
3.	Sveriges Dövas Ungdomsförbund (SDUF)	2
4.	Unga Hörselskadade (UH)	2
	<i>Inledning</i>	2
	<i>Läromedelsnämnd</i>	2
	<i>Statligt stöd till läromedelsproduktion</i>	3
	<i>Tillgång till kostnadsfria läromedel för elever inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå</i>	3
	<i>Forskning och innovation</i>	3
	<i>Ett paket med kunskap</i>	3

2. INLEDNING

Nätverket Unga För Tillgänglighet (Nuft) har fått en inbjudan att lämna ett remissvar på SOU 2021:70 Läromedelsutredningen. Nuft fungerar som ett nätverk för samordning av det intressepolitiska arbetet som bedrivs av ungdomsorganisationer för personer med funktionsnedsättning. Som nätverk tar vi inte ställning i intressepolitiska frågor utan arbetar endast med att lyfta de åsikter som finns i de organisationer som är medlemmar. Vi har därför samlat de åsikter och yttranden som medlemsorganisationerna lyft på remissen i detta dokument.

3. SVERIGES DÖVAS UNGDOMSFÖRBUND (SDUF)

Hörselskadade och döva elever behöver ett ändamålsenligt läromedel där man har målgruppen i åtanke vid inköp av böcker och medier. Målgruppen behöver få böcker och information visuellt eller genom teckenspråk för att främja deras kunskapsutveckling, intresse och språkliga förmåga. I språklagen (2009:600) jämförs teckenspråk med de nationella minoritetsspråken och det går att läsa ”9 § Det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja det svenska teckenspråket.”. Läromedel bär en stor roll för att främja elevers kunskapsutveckling; materialet måste kunna behålla deras intresse och ligga på rätt nivå för att stimulera lärandeprocessen, dessutom utvecklar passande läromedel individens språkliga förmåga.

Elever med behov av teckenspråkiga läromedel är inte en homogen grupp och har man flera olika behov faller man lätt mellan stolarna. Ett konkret exempel är döva med dyslexi. Dessa personer har närmast obefintligt utbud på läromedelsmaterial som är anpassat till deras förutsättningar - de behöver lätt teckenspråk för att kunna ta sig till materialet. Det är centralt att döva och hörselskadade känner att utbudet av läromaterial är anpassat till och inte exkluderar dem, detta för väcka, behålla och utveckla deras nyfikenhet för kunskap.

4. UNGA HÖRSELSKADADE (UH)

INLEDNING

Unga Hörselskadade är en organisation av och för barn och unga med hörselskada. Vi erbjuder mötesplatser för att träffa andra i samma situation och vi är en organisation många barn och unga med hörselskada växer in i och har som arena för sin personliga och demokratiska utveckling. Vi jobbar också med kunskapsspridning och påverkansarbete.

Vår målgrupp, barn och unga med hörselskada, är väldigt heterogen. Målgruppen befinner sig på ett brett spann där hörselskadorna varierar stort och så även behoven av anpassningar och lösningar. Hörselskadan är inte heller det enda som definierar den här gruppen utan många andra faktorer påverkar också.

Vi välkomnar att det begreppet läromedel definieras i skollagen och den kvalitetssäkring detta bör resultera i.

LÄROMEDELSNÄMND

Läromedelsnämnden föreslagen av utredningen bör ha representanter med hörselskador och eller hörselpedagoger så att de digitala läromedlen som använder ljud är anpassade och tillgängliga för de elever som behöver det. Även representanter från andra grupper med funktionsnedsättning bör involveras i processen. Detta speciellt i arbetet kring tillgänglighetskriterierna då det är viktigt att personer med hörselskada och andra funktionsnedsättningar får komma till tals gällande utformningen av tillgängligheten.

STATLIGT STÖD TILL LÄROMEDELSPRODUKTION

Vi välkomnar det förslag till statligt produktionsstöd. Vi vill dock betona att minoritetsspråk även bör involvera de språk som inte är fulla minoritetsspråk men har samma status genom att användas som undervisningsspråk, exempelvis svenskt teckenspråk.

TILLGÅNG TILL KOSTNADSFRIA LÄROMEDEL FÖR ELEVER INOM KOMMUNAL VUXENUTBILDNING PÅ GRUNDLÄGGANDE NIVÅ

Vi välkomnar förslaget kring kostnadsfria läromedel för elever inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå, det är vanligt att personer med hörselskada väljer att ta igen studier genom vuxenutbildningen på grund av bristande tillgänglighet i grundskolan. Vi vill dock poängtera att det även är viktigt att man på kommunal vuxenutbildning får tillgång till anpassade och tillgängliga läromedel kostnadsfritt.

FORSKNING OCH INNOVATION

I forskningen kring läromedel är det viktigt att ta i beaktning de elever som har funktionsnedsättningar. Det är som utredningen nämner viktigt med innovation kring läromedel till denna grupp, men det är även viktigt med gedigen forskning något som idag saknas i många fall.

ETT PAKET MED KUNSKAP

Unga hörselskadade välkomnar skrivningen "läromedel ger eleverna goda möjligheter att utveckla sitt språk" och hoppas att man även tar hänsyn till teckenspråket som inte har ett eget skrivspråk men som har både en stark kulturell aspekt och är otroligt viktigt för målgruppen hörselskadade och döva, även vid inläringen av det svenska skriftspråket och talade svenskan. Det är viktigt att läromedel på teckenspråk finns och tas fram så att elever även kan utveckla teckenspråket.

Sammanställt på nätverkets uppdrag av

Josefine Thorén

NUFT